

L'Art clàssic : Grècia

Grècia antiga

- sorgeixen els fonaments de la civilització occidental
riques pel comerç mediterrani
- polis
sistema de govern molt avançat
- formes artístiques esplendor insòlita
model de l'art europeu perfecció de proporcions
intensitat de sentiments
harmonia dels moviments

introducció

- les lleis regulen les relacions socials
- importància de l'home arquitectura -- escala humana
escultura -- busca arquetips
- lloc de neixement de filosofia
física
història
matemàtiques
- creació artística -- desenvolupament insospitat

Fonaments socials i culturals

dimensió humana

- cultura antropocèntrica
 - enveja
- aspectes visibles sentiments amor
- escultura de la concepció ideal febleses gelosia de l'home passions odi etc.

organització política: la polis

- Ciutats-Estat
 - primitiva organització grega
- Koiné (comunitat)
 - règim gentilici

fortalesa i temple

- part alta
- antigament culte i defensa
 - part baixa -- mercaders

- base econòmica pròpia
- règim de govern

economia tancada

Esparta agrícola

règim aristocràtic

- models de polis

economia oberta

Atenes comercial

règim democràtic

L'ideal polític grec: la democràcia

igualtat

- característiques
- govern del poble

Soló

- Pensadors grecs Efiltes
Clístenes
Pèricles

aglutinava la ciutat

- llei objectiva
segons pensadors invenció
do dels déus

- Pensament Aristòcrates -- homes amb talent polític innat
- possessió d'una parcel·la de sentit cívics i - Pensament
Protàgores perfeccionament amb l'experiència
- col·laboració de tots els ciutadants

ekklesia -- assemblea del poble

boulé -- assemblea restringida

magistratures

tribunals areòpag

helia

exigeixen espais per a reunions

Pnyx -- reunió de l'ekklesia

edifici públic

El pensament

manera de respondre resposta raonable

- racionalisme
els interrogants de la vida no mitològica

veritable revolució

base del pensament europeu

La religiositat

- sentiment de relació amb els déus humanitzats
dogmes
- no tenien catesisme
predicacions
clero
- culte als deus de la ciutat -- unió de ciutadans

- santuaris i temples
- empremta en l'art disposició
temàtica religiosa -- relleus determinada
en arquitectura

Un antecedent: l'Art cretomicènic

Creta

- situació privilegiada rutes comercials
2n mileni abans de Crist cultura -- base per altres

Cnossos

llocs Festos

Hagía Triáda

complexe

blocs aïllats

pati rectangular

- arquitectura palaus grans escalinates d'accés a pisos
lluernes
caràcter allindat
fust
columnes
capitell -- equí i àbac
estil dòric grec

deesa domadora de serps

- escultura -- producció industrial homes nus
dones amb faldilles acampanades
Acròbata de Cnossos

fresc i baixos relleus d'estuc

representacions temes de la vida quotidiana

- pintura amor a la natura
sentit de moviment
influència egípcia -- bellesa de perfils

Micenes

grans portes -- ex. porta dels lleons

d'Agamèmnon

tombes les de corredor (falsa cúpula)

- muralles ciclòpies tresor d'Atreu
felins– úniques escultures gregues
fang
figures -- exvots bronze
marfil

L'urbanisme i la concepció de l'espai

Planificació de la polis

lloc més fàcil de defensar
militar acròpolis
fortalesa (= que Micenes)

- recintes urbans fàcil accés al mar
econòmica encreuament de camins
Atenes -- àgora centre vida urbana

estètica -- satisfer canons de bellesa

Elements de la polis

ens corporatiu
administració
àgora funcions reunió del poble per solemnitats
centre de comerç i negocis
de forma irregular (Ceràmic A)
tipus disposició regular
tipus nou stoai
edificis diversos

- pòrtic cobert -- aixopluc
stoai prop de l'àgora
- elements prop d'indrets d'esbarjo

carrers amb època romana
columnates aixopluc fred i/o calor
o porxades multiplicació en ciutats colonials

gimnàs i lluita
gimnàs buleuteri
palestra ekklesiasteri
reunions polítiques

fonamental
teatre espectacle predilecte
grades sobre un turó

Urbanisme

edificis amb proporcions a escala humana
peces no gaire grosses (carreus)
edifici= part d'un conjunt
propileus -- funció monumental -- recintes solemnes
(entrades als santuaris i acròpolis)
característiques relació amb la naturalesa
estudi de prespectives
topografia

Acròpolis d'Atenes
2 exemples importants
santuari de Delfos
multiplicitat de punts de vista

Arquitectura

preocupació per a l'aparença exterior
columna -- forma estètica
dòric
ordres clàssics jònic
corinti

arquitectura arquivada
conglomerat o pedra de marès
mat.
marbre
blau -- triglifs
caract. generals colors vermell -- fons de les mètopes
plans daurats

curvatures
inclinació
característiques èntasi
+ contorns
distància desigual

creacions arquitectòniques

tractament limitat de l'interior
atenció a l'embolcall extern sala rectangular
naos o cel.la
parts lloc per l'estàtua divina votiva
anterior -- pronaos
dues sales més
temple posterior -- opisthódomos
S.VI -- fusta
envoltat per un peristil
després pedra
recolzament sobre un besament de grades (krepís)
n'hi ha molts de dòrics
1r d'un sol bloc

columnes superposició de cilindres (exemples: temples)

d'Hèracles i de Ceres)

grades -- vessant d'un turó
skené i orchestra -- peu
teatre notable per la visibilitat
+ conservat -- Epidaure bona acústica
geometria perfecte

tradueixen les dimensions de l'individu
materials nobles
habitatges adornades amb pintures
vida domèstica -- entorn del peristil
pati amb columnes que dóna a les habitacions (àgora)

festivals religiosos o cívics
paper unificador
molt culte a Zeus a Olímpia
a Apol.lo a Delfos
santuaries centre del temple -- déu
propileus o pòrtic
tresors o temples
l'altar del sacrifici
elements el temple del déu principal
la stoá
el teatre
l'estadi (a vegades)

Escultura

Característiques generals

manifestació dels ideals grecs
arrels orientals
influències egípciques
– Orientació -- bellesa física i espiritual (sofrosyne)
– Gran expressió dels rostres
– representació del moviment
– preocupació pel volum
arcaic (fins al segle V ac)
períodes clàssic (segles V i IV ac)
hel·lenístic (a partir de finals del segle IV ac)

El període arcaic

koúroi (atletes nus)
formes bàsiques
kórai (deeses vestides)
ulls en forma d'ametlla
ordenació dels cabells en forma geomètrica

trets expressió hieràtica
diversos somriures
lleï de la frontalitat
fi embolcall que permet endevinar estructura d'ossos i músculs
Dama Dauxerre cos tens sota pempul suggerit
Kórai Hera de Samos plecs de la túnica clarament diferenciats
pemplum dòric -- simètric amb pocs plecs
pèmplum jònic -- asimètric, diagonals, molts plecs

Transició al classicisme

any 500
impulsada pels relleus dels frontons d'Egina i Olímpia
1ra- somriures
2na- tristesa i dolor
forma triangular
figures doblegades
batalles -- moviment
treball del bronze

L'escultura clàssica

grau més elevat de perfecció i de serenitat
centre d'atenció -- representació facial dels sentiments
escultors: Miró, Fídies, Policlet (segle V ac)
Escopes, Pranxíteles, Lisip (s. IV ac)

Discòbol

Miró moviment de cos en el moment de màxim desequilibri
gir per tirar el disc

paradigme del classicisme
bellesa serens dels rostres
flexibilitat
transparència del vestit
combinació d'equilibri i vida
Fídies escultor de deus
fris interior
decoració escultòrica mètopes
del Partenó frontons
gran moviment
lluita entre mètopes i centaures
gran dramatisme

elegància (figures fris)

teòric de l'anatomia humana
cànons de textos literaris escolpits a Dorífor (llancer)
funcions diferents a cada cama